

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 34.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Vorbe clare.

Sibiu, 4 Maiu n.

Sașii din Brașov, cari au dreptul să aleagă doi deputați pentru dietă, și cari fiind în majoritate față de Ungurii și Românii de acolo, au trimis în trecut totdeauna la dietă deputați de naționalitatea lor, cu excepțiunea celor trei ani în cari a fost ales într-un cerc Românul Dr. Nicolae Străvoiu: au făcut anul acesta un act de înaltă prudență, cedând un cerc Ungurilor. Acestia apoi au candidat pe secretarul de stat din ministerul de comerț și comunicațiune, pe dl. Szterényi József, care a și fost proclamat ales cu aclamațiune, neavând contracandidat.

Se zice, că concesiunea aceasta Sașii au făcut-o Ungurilor numai pentruca să li-se lase și pentru mai departe comitele suprem pe care-l au acuma, și cu care se înțeleg foarte bine, domnul Székely György, pe care guvernul avea intențiunea să-l recheme din post, pe motivul, că a stat și în serviciul guvernului de mai înainte, cel anticonstituțional. Și foile de eri ne spun, că dl. Székely rămâne într'adevăr și pentru mai departe comite suprem al Brașovului. Concesiunea Sașilor a fost deci remunerată din partea guvernului, așa cum li-a fost dorința Sașilor.

Actul de târguială însă nu ne privește pe noi, ci pe Sași, de aceea nu ne ocupăm cu el. Dacă ei au crezut că e bine să dea Ungurilor un cerc sigur, numai pentruca să li-se lase în slujbă un comite suprem Ungur, bine să fie, și spre folosul lor să fie. După judecata noastră însă mai bine era, dacă 'și țineau cercul și deputații lor stăruiau ca în locul comitelui suprem Ungur să li-se dea iarăși unul de naționalitatea lor, dupăcum au mai avut. Dar cum am spus, treaba nu ne privește. Ce ne privește e faptul, că dl. Szterényi s'a prezentat după alegere în fața alegătorilor săi pen-

tru a-și primi mandatul, și cu ocaziunea aceasta a rostit o vorbire în care se cuprind însemnate enunțări și cu privire la chestia naționalităților nemaghiare din țară.

Domnul secretar de stat și-a spus clar și la înțeles părerea, și dacă din inimă și din convingere a vorbit, nu putem decât să repetăm aceea ce am mai spus odată la locul acesta, anume, că este speranță a putea ajunge la înțelegere naționalităților nemaghiare cu Ungurii, dupăce negura deasă începe tot mai bine a se resfira de pe ochii politicienilor maghiari, cari încep să vadă lucrurile așa cum sunt aievea, iar nu cum și le închipuiau ei în fantazie. Domnul Szterényi a spus, că în sesiunea nouă parlamentară chestia naționalităților nu va preocupa dieta, pentruca dieta își are precizat deja programul ei de muncă; dar dupăce în dietă va intra și un însemnat număr de deputați naționali, e necesar ca să-și precizeze și în privința aceasta vederile. Și și le-a precizat astfel:

„Punctul meu de mâncare în chestia aceasta este acela, că *patriotismul*, cu toate că sunt adevărate cuvintele poetului, că „națiunea trăiește prin limba ei”, *nu e legat de limbă*, și că tot atât de credincios cetățean poate să fie patriei, și tot atât de credincios supus poate să fie regelui, acela, care vorbește nemțește, ori românește, sârbește ori slovacește, și în limba aceasta se roagă lui Dumnezeu, ca acela, care se declară Maghiar curat. *În patriotism și în credință nu poate să existe deci deosebire de limbă sau de naționalitate*. Și dacă eu mărturisesc aceasta tesă fundamentală, atunci din ea mi-se naște de sine convingerea, că în întocmirile noastre de stat noi trebuie să respectăm limba și religiunea fiecărei naționalități, și aducând în conștință interesele juste ale naționalităților cu interesele statului, trebuie să le acordăm acelora întregul scut legal care li-se compete. De orice

lege și naționalitate să se țină deci cineva în patria aceasta, *e membru cu drept egal al statului unitar ungar și al națiunii ungare, cu drepturi egale și cu datorințe egale*“ . . .

Sunt vorbe clare acestea, pe cari le înțelege oriicine, și cari mulțimesc pe oriicine. Și dacă domnul secretar de stat Szterényi ar fi fost pus în posibilitatea de a urmări cu atențiune politica naționalităților din patrie, s'ar fi putut convinge, că nici naționalitățile nu cer alta, și nu cer mai mult, decât să li-se lase neatinsă legea și limba, și să fie egali cu Ungurii, nu numai la datorințe, ci și la drepturi. Acceptat odată principiul acesta și din partea Maghiarilor, e cu neputință să nu ajungem la înțelegere și la pacea dorită. Dar pentru a putea ajunge la înțelegere e necesar, ca domnii cari au puterea în mână să nu rămână numai la vorbe, pentruca oricât de frumoase și de clare să fie, ele sunt totuși numai vorbe, — ci să prefacă vorbele și în fapte. Să vedem deci și fapte, pentruca vorbe am auzit destule!

Un episod. Când își ținea deputatul Szterényi vorbirea de program în fața Sașilor din Brașov (cari iau cedat cercul) și a Ungurilor de acolo (Români n'au fost de față), cineva dintre Unguri a strigat: Să auzim ceva și despre votul universal! Iar domnul deputat a răspuns la întrerupere astfel: „Știți foarte bine, că dreptul electoral universal e trecut în programul guvernului al cărui secretar de stat sunt eu. Ca secretar de stat al acestui guvern nu e necesar să mă extind separat asupra programului politic al guvernului, pentruca e lucru natural, că sunt aderent al aceluiași program, fiindcă altcum n'ași putea să fiu colaborator politic al guvernului“. Va să zică, domnul Szterényi se declară aderent pe față al votului universal, iar pe Sași îi prind frigurile când aud de votul universal. Ce mai unitate de vederi între ales și alegători!

Conferențele învățătoarești.

Intregim raportul publicat în numărul 41 al ziarului nostru cu următorul frumos cuvânt de deschidere, rostit la conferența învățătoarească din Lancrăm, în 6/19 Aprilie 1906.

Domnilor! Incredințat din partea forurilor noastre bisericești-școlare cu conducerea conferențelor dvoastre, trebuie să mărturisesc, că am primit cu multă sfială cinstea ce mi-s'a adus. Și aceasta din două motive. Întâiu, fiindcă aveam deplină cunoștință a puținătății pregătirilor mele și a lipsei totale de experiențe pe acest teren, — și al doilea, fiindcă știam, că sunt oameni cu carte, ești dintre Dv. și trăiți în cercul acesta, cari având deci cunoștință sigură a trebuințelor locale, cum și a împrejurărilor în cari se află școala română din aceste părți, ar fi putut și ar fi trebuit să păsească la locul acesta cu mai multă competență, aducând pentru dvoastră povățuiri sigure și putându-vă împărtăși sfaturi folositoare.

Dela mine vă rog să nu așteptați în cazul de față ceea ce nu v'aș putea da.

Eu am venit în mijlocul dvoastre, pentruca să învăț însumi să cunosc poririle, gradul de maturitate, interesul și dragostea ce are dascălimea noastră pentru chemarea ei, să văd de ce ideal sunteți conduși dvoastră, din munca cărora trebuie să izvorască bunăstarea materială și progresul cultural al neamului nostru. Și am primit asupra mea această sarcină, pe care trebuie să o conșider de onorifică, dar și foarte grea în același timp, fiindcă a o declina delă mine nu îmi permitea un adânc sentiment de dragoste pentru cauza școlii românești, căreia m'am dedicat cu hotărârea de a-mi jertfi toată strădania vieții pentru a contribui și eu la clădirea aceluia măreț edificiu, care trebuie ridicat între împrejurările noastre patriotice — cu atâta sudoare și jertfă pentru educația și cultura românească.

Pentru a putea asigura baze largi și trainice acestei clădiri, trebuie să muncească și să lupte împreună toți oamenii noștri de bine, și cei cu carte multă și cei cu mai puțină. Oricare i-ar fi îndelunțimea, în oricare ram al vieții, Românul ri-

FOIȘOARĂ.

Sfântul, Marele Mucenic Gheorghe, Purtătorul de biruințe

(Urmare.)

3. Icoana lui Sf. Gheorghe și Saracenul.

Și, sosind bărbatul cel cu stâlpii, nu puțin s'a mirat, aflând pe mal stâlpul acela pe care el nu voise să-l primească delă văduvă. Iar văzând și scrisoarea sfântului pe stâlp a înțeles minunea, și cunoscându-și greșala ce făcuse, când n'a ascultat rugămintea văduvei, cu osârdie s'a rugat marele mucenic să-l ierte. Apoi a luat stâlpul, l-a dus la biserică și l-a pus în locul în care poruncise sfântul marele mucenic Gheorghe.

Saracenul săgetează icoana. După mulți ani dela cele povestite Saracenii au cuprins Siria și cu ea și cetatea Ramel. Într-una din zile, pe când un preot se ruga în biserică, despre a cărei zidire a fost vorba mai sus, au intrat într'însa și niște ostași Saraceni. Unul din ei căzând pe preot cu se roagă înaintea icoanei sfântului mare mucenic Gheorghe, a zis către tovarășul

său: vezi ce nebun e preotul acela, că se roagă unei scânduri vâpsite. Uite, eu am să-i dau o lecție: să trag odată cu săgeata în acea scândură și să vezi ce spaimă am să bag în nebunul preot. Și luând arcul Saracenul nesocotit l-a încordat și a săgetat asupra icoanei sfântului Gheorghe. Dar săgeata nu s'a implantat în icoană, ci alunecând în sus, s'a întors asupra săgetătorului și l-a rănit la mână. Mâna nenorocitului s'a umflat repede și făcându-i dureri cumplite a început să curgă. Nebun de durere Saracenul a alergat acasă tânguindu-se și așteptându-și moartea. Acasă avea două slujnice creștine. Pe aceste slujnice le-a chemat la sine și le-a zis: Am fost în biserică Dumnezeului vostru Gheorghe și am vrut să-i săgetez icoana. Din întâmplare însă n'am îndreptat bine săgeata și m'am rănit la mână, așa că acum mor de durere.

Femeile i-au zis: Rău ai făcut că ai săgetat asupra icoanei sfântului și iată acum pedepsești o lui.

— Ce? doară lemnul acela zugrăvit are putere să să abată săgeata și să o întoarcă asupra mea?

— Noi fără știință de carte suntem răspunseră slujnicile, și nu putem să-ți

răspundem după cuviință, ci chiamă mai bine pe preotul bisericii și dela el vei afla tot ce dorești să știi.

Saracenul și preotul. Deci ascultând de femei, Saracenul a chemat de grabă pe preotul bisericii și i-a zis: Voiu să știu ce putere are scândura sau icoana aceea, căreia tu te închini?

— Eu, răspunse preotul, nu scândurii mă închinai, ci Dumnezeului meu, Ziditorului tuturor, și mă rugam celui închipuit pe scândură, Sfântului Marelui Mucenic Gheorghe, ca să fie mijlocitor pentru mine către Dumnezeu.

— Și cine este Gheorghe, dacă nu este el Dzeul vostru?

Sfântul Gheorghe nu este Dzeu, ci singa lui Dumnezeu și a Domnului nostru Iisus Cristos. El, sfântul Gheorghe, a fost asemenea nouă, om pătimăș, și multe munci a răbdat dela păgânii cei ce-l siliau să se lăpăde de Cristos. El însă a suferit vitejește până în sfârșit, și prin suferințe pentru credința sa a biruit pe păgâni și a luat dela Dzeu cunună biruinței și puterea să facă semne și minuni chiar și prin icoana sa. De aceea noi îi dăstăim icoana și ne rugăm, nu icoanei, ci celui pe care i-

coana îl închipuește și ni-l înfățișază. Și cel închipuit în icoană minuni face cu noi, cum minune a făcut și cu tine când ai îndrăznit să-i săgetezi icoana. Minunea aceasta a fost spre binele tău și spre învățătura ta și a altora, ca toți să știe cum să cinstească sfintele icoane.

— Bine, bine; dar ce mă fac eu cu mâna asta? Nu vezi cum s'a umflat și cum curge? Și mă doare cumplit și mă tem că în grabă o să mor.

Vindecarea Saracenului. Dacă vrei să trăiești și să te faci sănătos, poruncește să-ți aducă icoana asupra căreia ai săgetat, o pune pe patul tău, iar înaintea ei o candelă plină cu unt-de-lemn, care să ardă toată noaptea; iar dimineața luând unt-de-lemn din candelă, unge mâna cea rănită și să crezi că te vei vindeca.

Atunci Saracenul a rugat pe preot să-i aducă icoana sfântului Marelui Mucenic Gheorghe, pe care cu bucurie primind-o, a făcut tot ce-l învățase preotul, și ungându-și mâna cu unt-de-lemn din candelă, îndată a încetat durerea și mâna s'a vindecat deplin în acel ceas.

(Va urma).

dicat din popor va găsi — și trebuie să caute — totdeauna prilejul de a menține strânse legături și de a cultiva neînterupt contactul cu cei rămași în urmă, cu țărani nostri, dela cari izvoeste toată vloga, toată tăria și întinerirea sufletului românesc. Ar fi foarte greșit a pune această sarcină imenză numai pe umerii unora, a pretinde d. e. că numai dascălimea și preoțimea are să îndeplinească educația poporului. Cu totul fals! Pentruce numai acești 2 factori? Poate numai existența lor își are temeiul în acel izvor de îmbogățire, care e „sfânta muncă dela țară” a plugarilor nostri? Oare negustorii, advocații, medicii, notarii și întreagă ierarhie de funcționari mari și mărunți, toți câți fac parte din îngâmfata *plebsscriba*, care din cetățuia birocratismului său privește cu un dispreț suveran la truda bietului popor — nu sug și ei suc de dător de viață din același izvor nesecat, din roada muncii sfinte dela țară? Și dacă da, pentruce nu se găsește și ei luptând cu orice prilej, luptă dreaptă și stăruitoare pentru înaintarea neamului nostru pentru ridicarea nivelului cultural, social și moral al lui? Pentrucă unii stăruiesc în credința comodă, dar barbară, că ar fi făcut destul, dacă pentru un sfat cel dau în pripă, ori pentru câteva aieptări de condei aruncate pe neresuflete într-o „acțiune sumară”, primejdiesc șerparul Românului năcăjit; alții se împacă dacă receptul ce l-au scris și-a produs efectul, și iarăși alții se simt mulțumiți când banii lor aduc, din sudoarea săracului firește, dobânda cea grasă. Prin înclinații personale sau prin oficiul ce ocupă mulți legegii se cred dispensați de orice sentiment de jertfă pentru tot ce ar putea promova interesele neamului, ale cărui lipsuri și trebuințe sunt nenumărate. Nepăsarea și trândăvia unora, nepriceperea altora sunt pricina de căpetenie, dacă tot ceea ce se chiamă la noi chestie obștească duce un trai atât de tândălit, de Joi până mai apoi. Puțini sunt cari ținând seamă de înaintările cu pași repezi ale altor neamuri, văzând cum în toate suntem rămași mult chiar și în urma vecinilor nostri imediați, se cuprind de o adâncă întristare și de mare nemulțămire pentru starea înăpoiată a neamului. Și drept să spun aș dori să fie cât mai mare numărul acestor nemulțumiți.

Pentru-că, ori ce s'ar zice, nemulțămirea, — fiind ea un indemn principal al ori-cărei porniri spre îndreptare, spre progres — trebuie considerată ca un semn bun. Dar numai atunci, când ceia ce poartă, sunt în stare să aducă și ceva pozitiv: puțința de a face să dispară motivele ei, înlocuindu-le cu obiectul dezideratelor proprii.

Că starea de azi a poporului nostru nu este de loc așa cum ar trebui să fie, o știm eu toții.

Cât de mult lasă ea de dorit și cari sunt cele mai arzătoare trebuințe, nime nu e în stare să afle pe o cale atât de nemijlocită ca tocmai aceia, cari trăiesc în contact zilnic cu poporul, împărțind aproape același fel de trai, aceeași soartă cu el: dascălii și preoții nostri. În izolarea și smerenia lor, acești slujitori ai altarului și ai catedrei nu pot avea, firește, puțința unei îndreptări radicale a lucrurilor, cari nu atât din vina lor stau rău, ci mai mult din pricina atâtor multor împrejurări ostile, neprielnice dezvoltării poporului nostru. Dar ei trebuie să aibă privirile clare și repezi, pentru a pătrunde rostul scăderilor, ce îi incunjură, trebuie să aibă și curajul de a încerca, cu cuvântul și cu fapta, să îndrepte lucrurile, cel puțin în cercul mai restrâns, unde influința lor e hotărâtoare — iar neajunsurile cele mari cari nu se pot înlătura decât prin stăruința necurmată și întrepidă a mai multora, să le facă obiect de desbatere în publicitate, fie pe cale ziaristică, fie cu prilejul întrunirilor, cum sunt d. p. conferențele preoțești și cele învățătorești, cari nu pot să aibă alt rost decât acela de a pune temelia încercărilor de îndreptare. Căci știut este, ori-ce operă de regenerare trebuie începută prin școală, care la rândul său are și ea lipsă de sprijinul bisericii. — Iar

pentruca începutul să pornească bine, se cere, să nu ne sfîșim a desvâli, cu toată sinceritatea defectele, ce ne bântue. Și aceasta nu pentru e aruncă hula asupra cuiva. Nu! Doamne ferește!

Ci numai și numai cu nobilul scop, ca din sfatul obștesc al tuturor, să răsără o hotărâre bună, care să unească, să închege șirele luptătorilor răzleți, îndreptându-i pe toți spre o țintă, care este „una sfântă și nedespărțită”: păstrarea, adâncirea și sporirea individualității noastre etnice.

Spre această țintă se poate năzu pe mai multe căi, prin diferite mijloace, cari toate trebuie să fie convergente între olaltă.

Educația unui popor nu se face numai prin școală și biserică, ori numai la anumite ocazii și într-o anumită vîrstă, ci totdeauna și pretutindeni! Incepând dela vatra părintească, din momentul, când copilul începe e îngăna primele vorbe, continuând prin influința cea mare a familiei și a împrejurimii, adăugând schimbarea, produsă prin școală și biserică, iar mai târziu prin diferitele societăți și reuniuni — în întreg decursul unei vieți omenești vedem cum se înlănțuiesc, verigă de verigă, toți acei factori, din a căror lucrare comună rezultă ceea ce numim: *educația poporului*. Acești factori însă după importanța lor, după felul cum lucrează și după măsura înfrîurii ce exercită, sunt foarte diferiți. Prin conștiința misiunii și prin munca sistematică, ce dezvoltă pentru ajungerea scopului înalt de a da o educație religioasă-morală, negreșit, că școala și biserică se ridică mult asupra tuturor. Alianța acestor două instituții culturale este atât de firească, încât noi nici nu ne-am putea închipui pe una fără sprijinul celeilalte. Cu toate aceste în timpurile mai nouă s'a ivit tendința de a le dezbină sau cel puțin de a micșora influința bisericii asupra școlii, tendință, care în unele țări ale Apusului a secerat izbândă. Având mereu în vedere numai împrejurările, între cari s'a dezvoltat școala noastră românească, la nici un caz nu putem aderă acelor tendințe. Dar dacă nu le aprobăm, trebuie să le știm explică. Și explicarea corectă o vom găsi în evoluția acestor instituții. E știut că școala poporală a pcrnit din tinda bisericii. În secolii cei dintâi ai creștinismului cei-ce voiau să treacă dela rătăcirile păgânității la calea cea ade-vărată și singură mântuitoare a legii celei nouă, înainte de a primi botezul, trebuia să fie introduși cât de cât în rostul cel mare și sfânt al învățăturilor evanghelice. Și introducerea aceasta se făcea în nește școli anume întocmite spre acest scop, în școlile catechumenale, instituite pe lângă mănăstiri și episcopii. Întreg decursul veacului de mijloc aceste școli au rămas sub îngrijirea bisericii, iar mai târziu prin secolul XVI, când a început a se lărgi, devenind mai lumești, trecând sub administrarea orașelor, când se întâmpină pentru întâia dată școala poporală, în forma ei de azi: ea totuși a păstrat vie conștiința originii, rămânând într'un raport de cuviincioasă ascultare față de biserică-mamă.

Dr. Ioan Lupaș.

(Va urma)

Apel.

Subscrișii în urma dorinței mai multor foști colegi în teologie, exprimată la anumite ocazii — prin aceasta apelăm la toți absolvenții cursului teologic din anul 1890 cari sunt în viață, că cu ocazia actului sfințirii bisericii catedrale din Sibiu, adică în Dumineca Samarinenței, să ne întrunim cu toții în Sibiu pentru revederea uzitată de absolvenții Seminarului Andreian.

Această revedere să dorește cu atât mai vârtos, cu cât noi absolvenții din anul 1890 suntem unicii cari la despărțire am făcut excepțiune în privința uzului frumos de a-ne fi fotografiat și-a fi stabilit un timp anumit de revedere.

Subscrișii deci prin acest apel credem a ne face interpretii dorinței și sentimentului de dragoste al tuturor iubitorilor noștri foști colegi în teologie în anul școl. 1889/90 și sperăm că glasul nostru nu va răsună în pustiu.

De aceea salutându-vă cu dragoste colegială pe toți zicem „la revedere” în Sibiu în ziua de 30 Aprilie a. c.

Almașul-mic, în 14 Aprilie 1906.

Petru Popoviciu Nicolae Todea P. Todoran
prot. Abrud. preot. Almașul-mic preot.

Patriciu Pinte
preot. Oula.

După conferențe.

Insemnătatea conferențelor învățăto-rești e în deobște cunoscută, atât pentru procopseala dascălimei noastre, cât și întru folosul neamului în sinul căruia lucrează aceștia. De aceea cuvine-se a reveni asupra lor, pentruca să fie îndrumate pe calea cea prielnică și roditoare întru dezvoltarea și ridicarea în cultură și bună stare a poporului nostru.

Cunoaștem împrejurarea, că pentru cea mai mare parte a dascălirii, conferențele sunt singura școală după ce au părăsit băncile seminariilor. Școala în care de obicei cei mai buni, mai luminați, dau îndrumări și povețe celor cu cari soartea a fost mai mășteră întru dezvoltarea lor spirituală din o pricină ori alta. Aceștia, cei mai buni își pun cunoștințele și puterea lor în slujba folosului tuturor, — cât am observat — cu dragă inimă. Și cu aceeași dragoste își expun vederile trimișii Preaven. Conzistor întru luminarea diferitelor chestiuni sulevate și întru a da vederi cât mai largi și povețe cât mai sănătoase pentru înțelegerea rostului și însemnătății școlii în sinul unui popor.

Insemnat din acest punct de vedere a fost cuvântul dlui Dr. I. Lupaș, la deschiderea conferențelor învățăto-rești din cercul Sebeș-Alba-Iulia.

Mă voi încerca a prezenta o palidă schiță a magistralului cuvânt de deschidere, încălzit de o vădită dragoste întru binele și progresul obștei românești.

Cu smerenia unui om tânăr în înfățișare și experiență, dar cu gândul și vorba cuminte a unui bătrân ne spune rostul și datorința celor chemați a munci muncă rodnică în ogrorul neamului românesc, înfrând aspru pe cei necunoscători ori nevrednici de locul ce-l ocupă în viața poporului. Îndeamnă cu căldură ca fiecare să stărne a-și împlini cu sfințenie datorința în cercul său de activitate și pledând pentru alianța și înțelegerea neclintită între biserică și școală, trece la istoricul celei din urmă.

Pornind dela biserică, — leagănul școlii, — dela școala catechumenară urmărește dezvoltarea acesteia întru școală poporală, păstrându-și alipirea de biserică mamă. Ne înfățișază tabloul școlii uneori viu colorat de progres și prosperare în bunăstare, alteori tângind sub influința statului ce căută și prin aceasta realizarea intereselor sale.

Trecând peste evul mediu cu frământările și păcatele sale, cari s'au resfrânt și asupra școlii, deseamnă icoana ei în timpul de față în înaintatele țări ale apusului: Franța, Italia și Germania. Expunerea și-o însoțește cu citate caracteristice dela vrednici bărbați de școală și cu observări lămuritoare asupra părților bune și rele, în acea tendință a acestor state de a scoate școala atât de sub influința bisericii, cât și a statului și a-i asigura deplină libertate în conducere și acțiune.

Revine apoi asupra situației noastre, unde în actuala stare, numai sub aripa ocrotitoare a bisericii vom putea pași spre înflorire, numai prin bunăînțelegere între slujitorii altarului și ai catedrei, însuflețiți de cel mai bun și mai sănătos idealism, vom putea răspândi cultura în *graiul neamului* și vom putea lăsa vrednică și curată moștenire urmașilor.

Duhul acestor vorbe cuminti a povățuit până în sfârșit conferențele noastre, unde s'au dat pilde de prelegeri în școală, s'a spus cuvântul de îngrijire pentru soartea limbii române în școala poporală în fața restrîngerilor prin multele ore de limbă maghiară, s'a accentuat trebuința arzătoare și felul de înființare a școalelor de repetiție economică pentru mântuirea vieții noastre economice, — când oamenii sporesc, dar lucră pământul ce se împu-

ținează după acel învechit și ruginit sistem — și pentru îndrumarea pe cărări mai prielnice bunăstării în viitor.

S'au adus înainte în aceste conferențe piedecile și neajunsurile, cari se rostogolesc în calea bunului mers și a progresului în școală și s'au cercat remedii de îndreptare. S'a desbătut întemeiată jalbă a dascălirii — ce mi-se pare a fost generală în arhidieceză — pentru îndulcirea sorții maștere a învățătorului. Pe motive bazate, vrednice de luat în samă, și-au întemeiat justa pretenziune de a li-se reguță și ridică salariile conform muncii și prestațiunilor ce aduc pentru desăvârșirea culturii noastre.

Cam aceste au fost în general, cu mici excepții, obiectele conferențelor din ast an, și cam tot aceste în anii premergători, adică pertractări menite a da înviațiuni pentru viața pur școlară, îndrumări cari să călăuzească pe învățător în cercul restrâns între păreții școlii și din vreme în vreme jalbe și plângeri, cari aveau de scop lămurirea poziției învățătorului și îndreptarea sorții lui nemulțămitoare, cari însă au avut mai totdeauna puțin, foarte puțin rezultat îmbucurător.

Lucrările menite a orienta învățătorimea întru împlinirea cuviincioasă a chemării lor între păreții școlii își au bine înțeles însemnătatea lor și nu pot lipsi dintre obiectele conferențelor, totuși mi se pare că aceste îmbrățișează un teren prea îngust, când mă gândesc la marea chestie și rostul dascălirii noastre în sinul poporului. Nu se ia în privire în conferențe însemnata chestie a cultivării învățătorului după ce părăsește însuși băncile școlii și nu se îmbrățișază lămurirea chemării învățătorului afară de școală, care în împrejurările noastre este cel puțin tot așa de însemnată ca și chemarea lui în școală.

Pentru cea dintâi, cultivarea și formarea pe mai departe a învățătorului, după ce acesta a mântuit școala prescrisă, uneori fără deplină orientare nici măcar în materia aici pertractată, în lipsă totală de studii speciale și în lipsa unui organ al dascălirii, care se simte așa de mult și pe care cu mai multă insuficiență și nițel idealism l am putea susține: mă voi mărgini a pune în locul lor, ca suplinitoare, *cetirea rațională a operelor de artă și a produselor științifice*.

(Va urma.)

Dascălul P. M.

NOUȚĂȚI.

Incoronarea regelui Hacon se va săvârși în orașul Trondhjem în 22 Iunie cu pompă mare. Se proiectează un șir întreg de serbări pe zilele acelea.

Tulburări în Franța. Greva rășărită în Franța ca un epilog al întâmplărilor dela Courrières încă nu dă semne de potolire. În ajutorul muncitorilor au venit și socialiștii și anarhiștii. Au spulberat un pod mare al drumului de fer dela Argenteulle. Mai mulți anarhiști au fost aruncați în temniță, iar doi conducători ai lor au fost expulzați din țară. Chiar și persoane mai sus puse au fost deținute, fiind bănuite ca complici la ațărarea mulțimei. Poliția face perchiiziții domiciliare la fruntașii greviștilor.

Oarele de oficiu la „Albina”. Cu începere de Luni 7 Maiu a. c. st. n. și până la alte dispoziții oarele de oficiu ale institutului „Albina” din Sibiu se țin dela 7—1 p. m. Oare de casă dela 7—12 și jumătate p. m.

Ape mari. În urma ploilor din zilele trecute au crescut Târnavale în măsură extraordinară, astfel încât au amenințat comunele din cursul lor cu ezundare. La stațiunea Erked a spălat apa drumul de fer pe o distanță de trei kilometri și a stricat și unele poduri. Trenurile circulă cu întârziere mare.

Dar pentru biserică. Din Sânt-Andreeș ni-se serie, ca bunii creștini Zaharie Suciu și soția Elisaveta din comuna Totvărădin, apoi Filip Crișan din Birșan, au dăruit pe seama bisericii un rând de haine preoțești, în preț de 100 coroane. Faptă vrednică de laudă!

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu“, precum aflăm, va aranja Duminică în 13 Martie n. c. (zina sfințirii bisericei catedrale) o producțiune publică împreună cu cântări și joc. Inceputul îndată după încheierea conductului de torțe. Programul amănunțit se va publica ulterior.

Mesteșugiri tainice. Intr'un oraș din Rusia a dat poliția de o fântână sacă, din care se deschidea un coridor lung. La capătul coridorului era o sală mare, în care era instalată o tipografie completă și o fabrică de dinamit. S'a aflat o mulțime de dinamite gata. 25 de persoane au fost deținute. Se vede, că tot nu-i încă limpede văzduhul de norii răzvrătirii.

† Iuliu Popa, elev de clasa II gimnazială, fiul dlui Pompiliu Popa, învățător în Veneția inferioară, a decedat după un morb greu acasă, la părinți, fiind înmormântat în cimitierul bisericeii din comuna numită.

Expoziția de copii din Apoldul-românesc. La crearea premiilor, ce se vor împărți între mamele vrednice la expoziția de copii, ce se va aranja de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu“, în comuna Apoldul românesc, au mai contribuit: Il. sa dl I. cav. de Pușcariu, septemvir (Bran), 2 cor., Alexandru Breban, sub jude r., Virgil Onițiu, dir. gim. și Arsenie Vlaicu, dir. comer. (Brașov), fiecare câte 1 cor.

Grevă. În comitatul Cenad a izbucnit greva pe zece moșii ale boerilor mari din acel comitat. Lucrătorii nu voesc să săvârșească lucrările de câmp până nu li-se ridică plățile.

Profesor dispărut. Un profesor de universitate din Newyork, Erich Müller, a dispărut în zilele trecute fără să i-se dea de urmă. În săptămâna trecută i-a murit soția pe neașteptate și se zice, că probabil și el și-a pus capăt vieții din această cauză.

Sinucidere grozavă. O femeie săracă, soția unui muncitor de câmp, de pe câmpia Ungariei, urându-se de viață, și-a tăiat vinele dela mâni, și-a implantat cuțitul în pânțele și apoi s'a aruncat pe niște pietrii mari dela o înălțime de câțiva metri, zdrobinduse total. Când au aflat-o trăia încă, dar până au dus-o la spital a murit.

Lipsa de apă în America începe să se simtă. În urma imigrației în masă a marelui număr de bărbați, în zilele trecute a dus un vapor 1000 bărbați și aici o femeie. De aceea s'au ivit în orașele Americii foarte mulți agenți de căsătorii, cari fac câștiguri foarte frumoase, deoarece doritorii de a se însura plătesc foarte bine câștigarea unei soții.

Furt la postă. Duminică noaptea a fost spartă posta din Csik-Szt.-Domokos, de unde au furat hoții trei mii de cor. în bani gata și obiecte de preț în valoare de patru mii coroane. Se crede, că făptuitorii sunt lucrătorii italieni cari lucrează la drumul de fer al Gurgiului.

Așezarea Țiganilor. Reuniunea economică a țării noastre a înaintat o rugare la guvern, prin care cere ca să reguleze ăstieșirea Țiganilor. Cere ca copiii Țigani trecuți de 7 ani să fie declarați orfani și să-i crească statul mai departe, punând astfel capăt vagabundării corturilor.

Ucișag de femei. În orașul Marata din Marocco a fost deținut un anumit Mesdreffî Hagi Mohamed, despre care s'a constatat, că a omorât 36 femei. Era cunoscut și cadavrele femeilor ucise le-a înropat în vatra atelierului său. Aci s'au găsit 26 cadavre, iar în grădină alte zece. A fost deținută și soția lui, fiind bănuită a părtașă la crimă.

Cutremur. În comuna Szent Job din Ihor s'a simțit Duminică trecută un cutremur puternic din direcția sudvest. Poporul era adunat în biserică la slujbă. Când a clătinat aceasta tot poporul s'a îngrozit și în grabă mare a ieșit din biserică.

În suburbiul Josefîn, înființat de Împăratul Iosif al doilea, o nouă și frumoasă fântână împodobește piața mică din apropierea institutelor de creștere ale călugărilor, unde se încroașează strada Iosif cu Berggasse. Fântâna e făcută din fundațiunile lăsate spre acest scop de fostul cetățean al orașului Sibiu Feldmeier și apoi de vecinătatea de odinioară a locuitorilor din suburbiul Josefîn, probabil din motivul că pe vremea lor se ducea mare lipsă de apă în suburbiul acesta. Fântâna are un bazen mare, în mijlocul căruia se află un turn de cetate, făcut din piatră cioplită, iar la poalele turnului o grupă de figuri, mama și copilul. Mama are mâna ridicată, și în mână ține o scoică, din care iese apa și se sloboade în jos în stropi de ploaie. În jurul turnului sunt plante, cari se scaldă în stropii de apă. În petrele din cari e zidit turnul sunt scobite mai multe inscripții, cu privire la trecutul suburbiului Josefîn.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra inseratului *Parfumeriei Meltzer*, aflător pe pagina a IV-a.

Două căsătorii interesante. În capitala țării s'au căsătorit două perechi în urma unei interesante întâmplări. Un arhitect tânăr, care era angajat la mai multe întreprinderi, îndurând pagube mari din cauza grevei muncitorilor săi, a trebuit să licuideze biroul. În birou aveau colaborator un tânăr tehnician, foarte talentat, dela care cu lacrimi în ochi s'a despărțit, când și-a dimis personalul. Arhitectul stătea acum în odaia sa, trist, căci de odată cu întreprinderea era nimicită și căsătoria, deja hotărâtă, cu o fată frumoasă. Tristețea lui a fost însă curând alungată de o veste înbucurătoare, anume, colaboratorul său a dobândit un câștig mare cu lozul cumpărat din casa de bancă Török (Budapasta, Theresienring 46). Urmarea a fost că au devenit companiști, și tehnicianul a cerut mâna sorei mai tinere a miresei arhitectului, încât ambele perechi și-au serbat deodată cununia. Norocul acesta le-a venit prin Casa de bancă Török & Comp. (Budapasta, Theresienring 46).

PARTEA LITERARĂ.

Ziar de călătorie.

(Urmare).

O idee bună se realizează, clarificându-se și lămurindu-se în detaliurile ei cu privire la delăturarea pedecilor și căutarea de mijloace, cu cât revenim mai des la ea și cu cât ajunge în cercuri mai largi. Intr'aceea s'asiiă grăbit trenul și am încheiat discuția. O însemn în ziar, ca să o cunoască și continue cetitorii Telegrafului.

Nici nu daseam cu ochii de toți cei ce erau în despărțimintele vagonului, cu călători mulți la congregație și puțini la sinod și trenul s'a oprit la halta Ucei. Toți câți eram în reverenzi ne-am suit în două căruțe și am înaintat către biserică, unde preotul Manecută ne aștepta la începerea liturghiei. Preotul Doican din Sebeș și unchiul meu Dragomir s-au îmbrăcat în odăjdii și au terminat de grabă slujba, la care veniseră femeile bătrâne și bătrâni, pentru că tinerii inundară câmpul „care-i aștepta la lucru, pe un timp frumos și după atâta vreme de sărbătoare“. Mi-a părut nepotrivită întrunirea sinodului a patra zi de Paști. Statutul organic îi fixează ținerea pe 1-a ori a 2-a duminică din Faur (§ 45), în fiecare an. Sinodul aici nu s'a mai ținut de 6 ani. Această corporațiune funcționează neregulat și aproape nicăiri în arhidieceza întreagă nu s'a nimerit încă adevăratul program de activitate prescriis de lege, ori acel program, care trebuia să l'alcatuiască din studiul referințelor noastre bisericești școlare și culturale ale tractelor noastre. Prin anii 80 Preacuvioșia Sa Dl Dr. Eusebiu Roșca, când era mai aproape de „Telegraf“, într-o serie de articoli bine cumpăniți s'a ocupat de cestiunea aceasta, și revin la ea fiindcă rapoartele sinoadelor protopești publicate și în anul acesta în Telegraf nu

arată îmbunătățirile recomandate atunci, nici schimbările, cari se pretind astăzi.

Nu scriu raport detaliat, ci numai ceva sulevez

În acest sinod, precum în toate corporațiunile să se aleagă membrii cei mai distinși, preoți și mireni. Serviciul divin să-l celebreze șeful tractului însoțit de cei mai distinși liturgisitori ai săi, și să se combine, ca preoții cari sunt model și în slujbă și în păstorie și conducere în parohie, să fie membrii sinodului. Și să se caute prilejul ca întreg poporul, unde se face întrunirea să fie atrasă către biserică, fiindcă sunt rari ocaziile când se întâlnesc preoți și popor străin în mijlocul credincioșilor. Nivelul clerului s'ar ridica înaintea opiniei credincioșilor.

Să intrăm și la ședință. Oaspeți puțini. Mulți membrii absenți. Rapoartele se iau cu aprobare spre știre. Au fost cele obicinuite ale prezidiului, despre preoți, și învățători, despre școale, instrucție, numărul sufletelor etc. Au fost alegeri pentru scaunul protopopes, unde a intrat preotul V. Vulcan m. ordinar și Manecută și Giurea m. suplenți — cei mai tineri între vechii membrii, vechi și ei. Par. Vulcan ocupă locul actualului protopop N. Borza, care lăsase parohia cu 17 concubinate — cele mai multe cazuri după raportul prezidentului. Mai dă semne de viață această corporațiune la întâlnirea s'au respingerea vre-unui candidat de preot, care a trecut peste lupta degenerată electorală. S'au șters divorțurile din programul corporațiunii, iar afacerile disciplinare și jalbele credincioșilor îngrozitor de multe își așteaptă rezolvirea de sus.

O propunere s'a făcut, părintele Manecută aduce aminte de concluzul sinodului și al congresului despre desființarea tractului (V. Prot. sinodului arhidiecezan an. 1900 p. 56 și 107, Prot. Congr. 1900 p. 57.) Toți au primit propunerea, și s'a dat comitetului protopopes, spre a lucra la locurile competente pentru nimicirea sentinței de desființare. Am așteptat să aud motivele acestei propuneri, și să descoper cauzele primei hotărâri a sinodului pentru desființarea lui.

(Va urma).

Din public.†)

Mulțămită publică.

Din incidentul instalării subscrisului de paroh în Toplița română, a donat pe sama sfintei noastre biserici, fruntașul nostru parohian Florea Ionași cu soția Iliana, o grădină lângă drumul țarei, în extenziune de 2 jugăre catastrale, în valoare de 1000 cor.

Văga Petrea I. Ioan, cu soția Ioana, a donat un pământ, în mărime de 2 jugăre în valoare de 400 cor.

Văga Palagia născută Todor, a donat jumătate din grădina casei, în mărime de 2 jugăre catastrale, în valoare de 600 coroane.

Tot din incidentul, instalării subscrisului de paroh, mi-au procurat mai mulți fii credincioși ai bisericii noastre, un rând de vestimente bisericești în valoare de 354 cor. anume:

Grigace Nuti, Florea Ionași, Văga Petrea lui Ioan, Antal Teodor, Florea Ionaș, Gavril Nuti, Tatar Ionași, Veia Gearasim, Văga Teodor lui Nchita, Ciobota Teodor I. Ioan. Todor Grigore Arcălean Petru, Dușa Ioan, Todor Gheorghe, fiecare câte 20 cor, Ujica Ionași Arcălean Andrei, Ciobota Ioan lui Gavril, Ciobota Constantin lui Ioan, Nuti Dumitru, Hârșca Igna, Tatar Gheorghe, Arcălean Ioan, Ujica Chirilă, Todor Dumitru, Ciobota Trifan, fiecare câte 10 cor., Cadar Axinia, 8 cor., Pavel Vasile, Ciobota Constantin I. Nicolae, fiecare câte 5 cor. Moldovan Nicolae lui Ioan, 4 cor., Ciobota Gheorghe, roșu 3 cor., Craitori Todor, Văga Gavril, ambii câte 1 cor., Voda Iacob, 2 cor.

Tuturor acestor parohieni evlavioși și iubitori de casa lui D-zeu, în numele

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacția nu primește răspunderea

întregului popor, le aduc pe această cale mulțămitele noastre, rugând pre D-zeu să le răsplătească înzecit și însutit pentru jertfa adusă pe altarul Domnului.

Toplița română, 15 Aprilie 1906.

Gavril Maier.
paroh gr. or.

Cu ocaziunea petrecerii din 17 April st. n. a. c. a treia zi de Paști, aranjată în favorul școalei din Santă-Măria, la cassă au încurs următoarele suprasolviri. Dela domnii Dr. Simion Tămașiu, dv. 10 cor, Pavel Roșca, protop., Ioan A. Domșa, preot, Iosif Ghiuruțan, teol., Romul Pop, teol., fiecare câte 2 cor., Ioan Giurgiu, proprietar, 1-80 cor., Ioan Stefan, teolog, 1-60 cor., Ioan Pușcaș, teolog, Andrei Bulzan, inv., Vasile Ciorocan, proprietar, fiecare câte 1 cor.

Primească domnii suprasolvenți și pe aceasta cale mulțămitele noastre cele mai profunde

În numele comitetului aranjator:

Gheorghe Pușcaș
preot.

Petru Bura
învățător.

Poșta ultimă.

Reichsrath-ul austriac.

Reichsrath-ul austriac, care a fost prorogat din cauza demisionării guvernului austriac, va fi convocat de nou pe 10 Maiu. Până atunci se crede, că noul guvern va fi format.

Deschiderea parlamentului ungar.

După hotărârea luată din partea guvernului ungar, deschiderea parlamentului nostru se va face în 21 Maiu n. Spre scopul acesta Maiestatea Sa sosește în 19 Maiu la Budapasta, iar nu în 10 Maiu cum era proiectat mai nainte.

Alegerile.

Alegerile din celelalte cercuri electorale românești n'au dat rezultatul pe care l-am așteptat. Au mai fost aleși Dr. Aurel Vlad la Orăștie și Vasile Damian la Baia-de-Criș, încolo toți candidații naționali români au căzut. În Ileanda-mare a învins candidatul național român Dr. Teodor Mihalyi, — iar dela Dobra (candidat Dr. Stefan Rozvány) primim știrea, că alegerea a fost suspendată în ultimul moment, după ce s'a văzut că caadidatul național român are să învingă.

Mai sunt apoi aleși Românii Constantin Burdia, în Caransebeș, și Petru Mihályi, în Șugatag, însă nu cu program național.

Pentru Sibiu și jur

se vând lozuri de clasă din cea mai mare și deosebit de norocoasă bancă

TÖRÖK A. & Comp.

Budapesta

VI., Teréz-körut Nr. 46/a.

esclusiv la subsemnatul.

Tragerea clasei I. în 23 și 25 Maiu c.

Prețul lozurilor clasei prime:

1/1 loz	1/2 loz	1/4 loz	1/8 loz
12 cor.	6 cor.	3 cor.	1-50 cor.

Cu deosebită stimă

Eisenstädter Fülöp.

Se prescrie zilnic de numeroși medici și profesori la

morburi de plumâni, cataruri tusă, convulsivă scrofulosă, influență.

Oferindu-i-se publicului imitații fără preț, se se ceră totdeauna:
impachetare originală „Roche“.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Elveția).

Sirolin

Promovează apetitul și greutatea corpului, delătură tusa, flegma, asudarea noaptea

„Roche“

Se capătă prescriindu-se de medic în farmacia 4 cor. sticla.

Sezonul de primăvară și vară 1906.

STOFE de BRÜNN VERITABILE

Un cupon în lungime de 3-10 m, suficient pentru un costum de domni complet (sacou, nădragi și vestă), costă numai 7, 8, 10 cor. din lână de oaie bună; 12 și 14 cor. din lână mai bună; 16 și 18 cor. din lână fină; 21 cor. din cea mai fină lână de oaie veritabilă.

Cuponul pentru un costum de salon negru cu 20 cor., cum și stoffe pentru pardesii, loden pentru turiști, camgarnuri de mătase etc. furnizează cu prețurile fabricii depozitul de fabrică de postav

SIEGEL-IMHOF în BRÜNN.

Mustre gratis și franco. — Trimiterea stoffei conform mustrei se garantează. Avantajele, ce se obțin prin comandarea stoffelor direct dela firma de mai sus, sunt considerabile.

Nu numai cetit

dar și probat trebuie
săpunul din lapte de crin
— Steckenpferd —

dovedit de bun, medicinal, de Bergmann & Co., Drezda și Teschen a/E (mai nainte săpun din lapte de crin al lui Bergmann, marca 2 băieși), dacă dorește oarecine să aibă teint alb și liber de pistrii, cum și o colorare delicată a feții.

Se află de vânzare cu 80 fil. în Sibiu la farmacia „la urs“ (piața mică), farmacia E. Rummel, str. turnului, C. Müller, piața mare, drogeria Carl Morscher, str. cîsnădiei, I. B. Misselbacher sen., piața mare, G. Meltzer str. cîsnădiei și gusteriții, piața mică prima fabrică transilv. de luminări de stearin (str. cîsnădiei), 82 3-52 Carol Arz (str. cîsnădiei), cum și în Sibiu la farmacia W. Lingner, I. B. Misselbacher.

Dela Librăria arhidiecezană din Sibiu (Nagyszeben) se pot procura

Cuvântări liturgice

de arhimandritul Nicodem Munteanu

cu prețul de 1 cor. 50 fil., plus 10 fil. porto.

Multe milioane de dame alese
folosesc universal renumita

CREMĂ
MARGIT

a lui Földes
care e

fără unsoare, nestrictăcioasă
și care imediat înfrumusețează.

Crema Margit a lui Földes e un mijloc nestrictăcios, de efect grabnic și sigur contra pistriilor, petelor de fect, carilor de piele, și altor necurățenii ale pielii. — Cele mai alese dame din lume folosesc Crema Margit și sunt încântate de efectul ei neîntrecut și miraculos. — După întrebuințarea unui borean fiecare se poate convinge despre aceasta. A se feri de imitații!

PREȚUL unui borean mic 1 cor., mare 2 cor., Săpunul Margit 70 fil., Pudra Margit 120 cor., Apa Margit pentru obraz 1 cor., Pasta de dinți (62) 3-5 Margit 1 cor.

Producător:

Clemens v. FÖLDES

farmacist în ARAD.

Comandă dela 6 cor. se eșuează franco.

În Sibiu se capătă în farmaciile: Fabritius Guidó, Meltzer Gusztáv, Molnár J. C., Müller Károly și Rummel Ervin; în drogeria Morscher Károly și parfumeria Meltzer. În Agnita la farm. Wilhelm Fröhlich.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

Sibiu, str. cîsnădiei nr. 5, edificiile proprii. — Fondată la 1868.

Primește în condiții favorabile

- asigurări contra focului și exploziunilor,
- asigurări de viață și de rente viagere,
- asigurări contra furtului prin spargere,
- asigurări de grindină,
- asigurări de accidente și de sticlă.

Valori asigurate 105 milioane corone.

Despăgubiri prestate 7 milioane corone.

Fonduri de rezervă și garanție 2 milioane corone.

Informațiuni de la Direcțiune în Sibiu și prin agenturile principale din Arad, Bistrița, Brașov și Cluj, cum și prin subagenții din toate comunele mai mari.

(271) 26-52

Din incidentul serbărilor sfințirii catedralei din Sibiu onorații participanți sunt rugați a se convinge personal despre serviciul solid și conștient din

Parfumeria Meltzer

Strada Cîsnădiei (palatul comandai de corp)

Se capătă tot felul de parfumuri, săpunuri de toaletă, ape de toaletă, creme pentru obraz, pomăzi, perii de dinți, de cap și de haine, peptene, legătoare de mustață, bureți, etc.

(88) 2-5

Mare deposit cu mustre de luminări pentru biserică. Prețuri eștine.

GUSTAV MELTZER, Strada Gușteriții 25.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se
aparatură vindecă bôle

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest
vechi de 20 ani.

aparatură vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sîngelui, anemie, amețeli, tîuiturs de ureche, bătăie de inimă, scăderea de inimă, asma, auzul greu, sgîrciuri de stomac, lipsa poftei de mîncare, răceală la mîni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sîngelui și multor altor bôle care la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deosece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomand în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6. —
folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi
(2) 191 de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4. —
folosibil la copii și femei de constituție foarte
slabă.

Espedite din centru și locul de vânzare pentru țără și strălănatate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V
colțul strazii Kálmán.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în dată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mîntuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(119) 35-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adănc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechi, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechi. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

TÖRÖK e FAURUL NOROCULUI!

Neîntrecut este norocul care favorizează colecta noastră principală. Peste 25 milioane de coroane am plătit în scurt timp mușterilor noștri drept

căștiguri, între cari se află cele mai mari căștiguri, și anume:

de douăori premiul cel mare de 600.000 coroane
cel mai mare căștig de 400.000 „
5 a 100.000, 3 a 90.000, 2 a 80.000, 3 a 70.000, 3 a 60.000, mai multe a 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 și afară de acestea număratoase

căștiguri de 10.000, 5000, 3000, 2000, 1000, 500, etc.

Recomandăm deci participarea la loteria de clase, cea mai

lume, care se începe în curînd, prin comandarea unui los de noroc

În viitoarea loterie de clasă, a 18-a, se vor trage din

125.000 lozuri 62.500 cu căștiguri în bani

laolaltă în suma enormă de 16 milioane 457.000 coroane.

Bestellen Sie die bei Ihrem

Namen stehende Glücksnummer!

Viel Geld verschönert das Leben! Vielleicht überrascht der Mann die Frau oder die Frau den Mann durch Ankauf der neben den Namen stehenden Nummer mit einem Hauptgewinn! Der Zufall spielt im Leben eine grosse Rolle und kann es gerade ein Zufall sein, mit der neben dem betreffenden Namen stehenden Nummer das Loos getroffen zu haben, welches einen grossen Gewinn erhält.

Adám, Adél	4040	Dezso, Erzsébet	6411	Iván, Jolán	12305	Ottó, Melánia	20441
Adólar, Agnes	6514	Ede, Eszter	9868	Jakab, Józsa	20234	Ödön, Narezsiz	20989
Adóll, Agóta	9007	Elek, Etel	19821	János, Judith	20983	Pál, Neszti	24236
Agoston, Amália	19162	Elemér, Flóra	20580	Jenő, Juliska	24203	Péter, Olga	24277
Aladár, Anna	20445	Emil, Franciska	22032	József, Karolin	24265	Pista, Paula	28876
Albert, Anatólia	21619	Endre, Frida	24252	Kálmán, Katinka	28874	Richard, Pelagie	32715
Alfréd, Apollonia	24245	Ernő, Genovára	24363	Károly, Katalin	29634	Robert, Petronella	35640
Akes, Aranka	24285	Ferenc, Gertrud	29633	Kornél, Klára	35318	Rudolf, Piroška	37411
Ambrós, Berla	28881	Frigyes, Gabriella	34933	Kristóf, Klótid	36825	Salamon, Regina	38164
András, Blanka	34352	Fülöp, Gizella	36779	Lajos, Kornélia	38193	Samu, Rózika	38238
Antal, Borbála	36451	Gábor, Hedvig	38118	László, Krisztina	38226	Sándor, Rozália	41921
Arnold, Boriska	37424	Gáspár, Heléna	38173	Leó, Kunigunda	41919	Simón, Sári	38891
Arpád, Betti	38169	Gergely, Henriett	41795	Lipót, Laura	64204	Tamás, Sarolta	34769
Arthur, Bella	41794	Geza, Hermína	51398	Lőrinc, Lenke	84738	Tibor, Szeréna	86049
Aurél, Brigitta	41938	Gusztáv, Hilda	84702	Manó, Leónia	86014	Tihomír, Theodora	92773
Atilia, Cecília	84309	György, Ibolyka	84780	Márkus, Lidia	90370	Tivadar, Teréz	123503
Balázs, Cornelia	84773	Gyula, Idiska	89219	Márton, Lina	101939	Tóbiás, Terus	123504
Bálint, Dóra	86065	Henrik, Ilona	101914	Mátyás, Ludmilla	123502	Vendel, Valéria	123508
Barnabas, Dorottya	101404	Hermann, Ilma	123501	Mihály, Lujza	123507	Viktor, Veronika	123516
Béla, Cecília	104999	Hugó, Ilka	123506	Miklós, Magdolna	123519	Vilmos, Viktória	123520
Benedek, Eufemia	123505	Ignác, Irén	123546	Miksa, Malvin	123514	Vince, Vilma	123518
Bernát, Emma	123509	Ilés, Irma	123510	Mór, Margit	123515	Zoltán, Zsófia	123521
Dániel, Ernesztin	123513	Imre, Izabella	123511	Nándor, Mária	5483	Zsigmond, Zsuzsanna	123522
Dávid, Éva	123517	István, Janka	3512	Orbán, Mártha	8826		
Dénes, Evelin	5637	Izidor, Johanna	8602	Oszkár, Matild	12314		

Cel mai mare căștig ev. 1.000.000 coroane. Special 1 premiu de 600.000, 1 căștig a 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 2 a 90.000, 2 a 80.000, 2 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 3 a 40.000, 3 a 30.000, 6 a 25.000, 9 a 20.000, 13 a 15.000, 44 a 10.000 etc.

Prețul lozurilor originale pentru clasa primă — conform planului — este pentru 1/8-loz original fl. — 75, ori cor. 150, 1/4 loz original fl. 150, ori cor. 3— 1/2 „ „ 3—, „ „ 6—, 1/1 „ „ 6—, „ „ 12— și se trimite cu ramburs sau după primirea banilor. Planuri oficiale gratis. Comandele pentru lozurile de mai sus sunt a ni-se trimite cu deplină încredere până în

15 Maiu n. a. c.

deoarece numerii de mai sus ușor pot să treacă

A. TÖRÖK & Co.

Cea mai mare neguțătorie din Ungaria a loteriei de clasă.

BUDAPESTA. Despărțămintele loteriei de clasă ale colecturei principale: Adresa telegrafică: Török Budapest.

Centrala: Theresienring 46/a.

Filiala I: Waitznerring 4/a.

Filiala II: Museumring 11/a.